

A Fővárosi Törvényszék a Dr. Szabó Iván Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Szabó Iván ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal [1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 52., Hiv. sz.: ...] alperes ellen energiaügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. évi november hó 10. napján kelt 3.K.30.051/2014/10. számú ítélete ellen a felperes által 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán a 2015. évi június hó 3. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes földgázelosztási tevékenységet végző engedélyes. A Fővárosi Törvényszék 2.Kf.650.040/2013/4. számú ítélete folytán megismételt eljárásban az alperes a 2013. november 28. napján kelt határozatában megállapította, hogy a felperes a 2011. évi havi kiegyenlítő fizetések tekintetében befizetésre nem kötelezett, de kifizetésre sem jogosult. A törvényszék ítéletében foglaltakat figyelembe véve rögzítette, hogy a felperes elosztási rendszerén az 1 km-re jutó elosztott mennyiség (41.444 m^3), összevetve a földgáz rendszerhasználati díjakról, a rendszerüzemeltető által nyújtott szolgáltatás minőségének a rendszerhasználati díjakon keresztül történő ösztönzésének szabályairól, a nyújtott szolgáltatás minőségétől függően alkalmazható rendszerhasználati díjakról, valamint a rendszerhasználati díjak alkalmazásának feltételeiről szóló 1/2013. (VII. 11.) MEKH rendelet (a továbbiakban: RR.) 7. mellékletének c) pontja szerint vizsgált, 10.000-nél több felhasználót ellátó elosztói engedélyesek átlagos kihasználtságával ($76.176 \text{ m}^3/\text{km}$), nem éri el a 2011-ben vizsgálat alatt lévő elosztók 1 km-re jutó átlag elosztásának 80%-át (60.940

m³/km), ezért részére nem teljesíthető kifizetés a kiegyenlítő mechanizmus befizetéseiből. Az RR. 47. § (4) bekezdésére figyelemmel azt is rögzítette, hogy a felperes befizetésre nem kötelezett, mivel a várható árbevételének és az indokolt árbevételigényének a különbsége nem pozitív.

A felperes keresetet terjesztett elő az alperes jogerős határozatának bírósági felülvizsgálata iránt, amelyben elsődlegesen az alperesi határozat megváltoztatásával javára 216.000.000 forint kiegyenlítő fizetésre való jogosultság megállapítását, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Kérelmét azzal indokolta, hogy az alperes nem jelölte meg azt, hogy a földgáz rendszerhasználat árszabályozásának kereteiről szóló 74/2009. (XII. 17.) KHEM rendelet (a továbbiakban: árszabályozási rendelet) alkalmazása és az a szerinti reálhozam tényező eltérés figyelembevétele a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: GET), illetve az RR. mely rendelkezésén alapul. Az RR. 45. §-a írja elő a figyelembe vehető változásokat, a reálhozam tényező azonban nem tartozik ezek közé. Az alperes maga állapította meg, hogy 216.000.000 forint illeti meg kiegyenlítő összegként a 2011. vonatkozásában, amely azonban részére az RR. 7. mellékletének c) pontja miatt nem fizethető ki. Álláspontja szerint az RR. ezen rendelkezése, valamint a 45. § (2) bekezdésének h) pontja a GET 136. § (1) bekezdésébe és az Alaptörvénybe ütközik, mivel az RR. alacsonyabb szintű jogszabályként a törvény rendelkezéseivel ellentétes. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését indítványozta. Utalt arra, hogy a Magyarország területén engedéllyel rendelkező földgázelosztók közül a felperes az egyetlen, akire az RR. 7. mellékletének c) pontja alapján az árbevétel megosztásából való kizárás alkalmazható.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolása szerint a felperes nem cáfolta azt az alperesi ténymegállapítást, mely szerint esetében az 1 km-re jutó elosztott mennyiség nem érte el az RR. 7. mellékletének c) pontjában meghatározott átlagos kihasználtság 80%-át. Ennek következtében a jogszabályok alapján a 2011. évi havi kiegyenlítő fizetésből számára kifizetés nem teljesíthető. Rögzítette, hogy az RR. a felperes által hivatkozottakkal szemben nem ellentétes az Alaptörvényben foglaltakkal. A felperes azonos költség mellett kevesebb felhasználót lát el mint más engedélyes, ezért működése kevésbé hatékony. A GET felperes által felhívott rendelkezése tartalmazza azt a kitétele, hogy „szükség esetén” kell csak az adott esetben kiegyenlítő kifizetéseket végrehajtani, ezért e szabállyal az RR. 45. § (1) bekezdése nem ellentétes. Az alperes által alkalmazott jogszabályok nem zárják ki a felperest az esetleges kiegyenlítő kifizetésből, de nem is teszik azt kötelezővé az alperes számára. A felperes az alperesi határozat számszaki részének megalapozottságát nem cáfolta, és állításával ellentétben a határozat nem tartalmaz olyan megállapítást, mely szerint 216.000.000 forint kiegyenlítő kifizetésre lenne jogosult.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra

kötelezését, harmadlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, továbbá az alperes perköltségben való marasztalását kérte. Kiemelte, hogy az alperes nem azt állította, hogy a felperes kevésbé hatékony, hanem azt rögzítette, hogy az általa üzemeltetett elosztórendszer nem hatékony. A szabályozás eredeti célja szerint éppen neki járna nagyobb kiegyenlítő összeg, mivel a rendszert - azonos költségek mellett - relatíve kevés felhasználóval, illetve nagyfogyasztóval üzemelteti. Hangsúlyozta, hogy a GET 136. § (1) bekezdése nem teszi lehetővé azt, hogy bármelyik földgázelosztó rendeleti úton kizárásra kerüljön a kiegyenlítő mechanizmusból. Ismételten hivatkozott a szabályozás Alaptörvénybe ütköző voltára; álláspontja szerint az RR. alacsonyabb szintű jogszabályként ellentétes a törvény rendelkezéseivel. Az RR. 7. mellékletének c) pontja az RR. 45. § (1) bekezdésének is ellentmond, mivel utóbbi rendelkezés imperatív módon fogalmaz az árbevétel megosztása és a kifizetések teljesítését illetően és e tekintetben semmilyen földgázelosztó vonatkozásában nem rögzít kizáró rendelkezést. Az indokolt költségek arányában meg kell osztani a földgázelosztási díjból származó árbevételt, és az ennek érdekében történő kiegyenlítő fizetések vonatkozásában tartalmazza a jogszabály a „szükség esetén” kitételt olyan értelemben, hogy ahol a tény árbevétel elmarad az indokolt mértéktől ott kifizetést kell eszközölni az érintett földgázelosztó javára, ahol pedig többlet jelentkezik azt le kell vonni a földgázelosztótól. Ahol sem elmaradás, sem többlet nincs, ott nem merül fel szükség a kiegyenlítő fizetések végrehajtására. A GET 136. § (1) bekezdése szerinti rendelkezést nem ronthatja le az RR. - felperesre szabott - indokok nélküli önkényes szabálya. Jogszerűen nem történhet meg az, hogy a GET 136. § (1) bekezdése és az alperes által levezetett számítás alapján a javára megállapított 216.000.000 forint negatív árbevétel különbözet ellenére ne kerüljön sor tényleges kiegyenlítő kifizetésre. Álláspontja szerint a jelen esetben nem arról van szó, hogy részére nem jár a megállapított összeg, hanem hogy az egy törvénnyel ellentétes tiltó rendelkezés miatt számára nem fizethető ki. Változatlanul fenntartotta - az RR. általa Alaptörvény-ellenesnek vélt rendelkezései miatt - az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló indítványát.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a normakontroll indokolatlan és a fellebbezés sem tárt fel új elemeket.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. §-ában írtaknak megfelelően a rendelkezésére álló peradatok és bizonyítékok egyenként és a maguk összességében való értékelésével, és meggyőződése szerinti elbírálásával helyesen megállapított tényállásból okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes keresete alaptalan, ezért az nem teljesíthető. Döntésével, a kereset elutasításával és annak indokolásával a törvényszék maradéktalanul egyetért, ezért azt nem ismétli meg. Utal azonban arra, hogy a felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet jogszerűségét megdöntő, okszerűségét megkérdőjelező érvelést nem adott elő.

A Fővárosi Törvényszék az alperesi határozat jogszerűségét elbíráló elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében a felperesi fellebbezés és alperesi ellenkérelem keretei

között eljárva vizsgálta.

Ennek megfelelően a felperes fellebbezésében foglaltak alapján a másodfokú bíróság mindenekelőtt kiemeli, hogy a kiegyenlítő fizetési mechanizmus intézménye a földgázelosztási díjból származó árbevétel elosztásáról rendelkezik a földgázelosztók között a GET 136. §-a szerint úgy, hogy az árbevételt a földgázelosztók között az e törvény hatálybalépésekor meglévő elosztóvezetéken végzett földgázelosztás indokolt költségei arányában kell megosztani. Ennek érdekében a földgázelosztók között szükség esetén - külön jogszabályban meghatározott módon, az együttműködő földgázrendszer használatáért fizetendő díjakkal együtt kihirdetett eljárási rend és számítási módszer szerint meghatározott - kiegyenlítő fizetéseket kell végrehajtani. A kiegyenlítő fizetések megállapítására vonatkozó szabályokat az RR. tartalmazza, míg a földgáz rendszerhasználat árszabályozásának kereteiről az árszabályozási rendelet rendelkezik.

Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy maga a GET 136. § (1) bekezdése fogalmaz akként, hogy az elosztói engedélyesek között a földgázelosztási díjból származó árbevétel megosztása érdekében az elosztói engedélyesek között szükség esetén kell kiegyenlítő fizetéseket végrehajtani. Ezen túlmenően a felhívott jogszabályhely azt is kifejezetten rögzíti, hogy a kiegyenlítő fizetéseket külön jogszabályban meghatározott módon kell meghatározni. Erre figyelemmel nem helytálló a felperes fellebbezésében előadott azon hivatkozása, mely szerint az RR. - mint a kiegyenlítő fizetések szabályait tartalmazó (külön) jogszabály - ellentétes lenne a GET rendelkezéseivel, s ezáltal egyúttal az Alaptörvénybe is ütközne. Mindezt az elsőfokú bíróság is helytállóan rögzítette, és ennek következtében helyesen vonta le azt a következtetést is, hogy az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése szükségtelen. A GET felhatalmazása alapján megalkotott külön jogszabály rendelkezéseitől eltérni nem lehet.

Az alperes a 2011. december 15-én indult és hivatalból lefolytatott eljárásban a földgázelosztási díjból származó árbevétel 2010. évre vonatkozó végleges megosztása tárgyában az RR. 45. § (2) bekezdésének h) pontja, valamint a 7. mellékletének c) pontja alapján vizsgálta a havi kiegyenlítő fizetések megállapíthatóságának feltételeit. Helyesen jelölte meg azt, hogy a kiegyenlítő fizetésekre vonatkozó szabályokat az RR. 45-47. §-ai, illetve az RR. 7. melléklete tartalmazzák. Azonban sem ezen szakaszok, sem a GET nem tartalmaznak olyan rendelkezést, amely a kiegyenlítő fizetések teljesítését kötelezően alkalmazandóvá tenné, a kiegyenlítő fizetések végrehajtására csak a jogszabályban foglalt feltételek teljesülése esetén van lehetőség. Az RR. 45. § (3) bekezdése határozza meg a kiegyenlítő fizetés számításának módját, mely szerint a kiegyenlítő fizetéseknak az elszámolt időszakra (tárgyév) vonatkozó összegeit a földgázelosztók - 24. § szerinti földgázelosztási díjakból származó tárgyévi tény elosztott mennyiséggel és a (2) bekezdés d) pontja szerinti tény naturália adatokkal számított - árbevételének és a (4) bekezdésben meghatározott korrigált indokolt árbevételeigényének különbségeként a 7. melléklet szerinti képletek alapján kell kiszámítani. Az RR. 45. § (6) bekezdése pedig kimondja, hogy amennyiben a (3) bekezdés szerint számított különbség pozitív, a földgázelosztó kiegyenlítő befizetésre köteles; ha a (3) bekezdés szerint számított különbség negatív, a földgázelosztó kiegyenlítő kifizetésre jogosult. Ezen túlmenően az RR. 7. mellékletének c) pontja további feltételeket

támaszt a kiegyenlítő kifizetés teljesítésére azáltal, hogy azoknál a földgázelosztóknál, akiknél a fogyasztói létszám meghaladja a 10.000 felhasználót, meg kell állapítani az 1 km-re jutó átlagos elosztott mennyiséget; ha valamelyik földgázelosztónál az 1 km-re jutó elosztás mennyisége meghaladja az átlagos elosztás kétszeresét, akkor ezen földgázelosztó kiemelésével újra meg kell határozni az 1 km-re jutó átlagos elosztott mennyiséget; azon földgázelosztóknál, akiknél az 1 km-re jutó átlagos elosztás nem éri el a vizsgálat alatt lévő földgázelosztók 1 km-re jutó átlag elosztásának 80%-át, azon földgázelosztóknál nem teljesíthető kifizetés a kiegyenlítő mechanizmus befizetéseiből. A megismételt eljárás során az alperes vizsgálta azt is, hogy a földgázelosztásból származó árbevételt mely időpontban meglévő elosztóvezetéseken végzett földgázelosztás indokolt költségei arányában kell megosztani. Az alperes helyesen a GET hatálybalépésekor, azaz a 2008. június 26-án meglévő elosztóvezetéseket figyelembe véve állapította meg a rendelkezésére bocsátott adatok alapján, hogy a felperes az érintett időpontban 2.440 km hosszúságú elosztóvezetéseken végzett földgázelosztási tevékenységet. Ezen elosztói vezetékhozz, valamint a tárgyévet megelőző évi (2010) tény elosztott mennyiség alapján végezte el az alperes a felperesi elosztói rendszer fajlagos kihasználtságának vizsgálatát és határozta meg a felperes elosztási rendszerén az 1 km-re jutó elosztott mennyiséget, és azt összevetve az RR. 7. mellékletének c) pontja szerint vizsgált, 10.000-nél több felhasználót ellátó elosztói engedélyesek átlagos kihasználtságával megállapította, hogy a felperes vonatkozásában az 1 km-re jutó elosztás nem éri el a 2011-ben vizsgálat alá vont elosztók 1 km-re jutó átlag elosztásának 80%-át. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy ezt a körülményt az eljárás során a felperes sem vitatta, és nem vezetett le olyan számítást, amely azt támasztotta volna alá, hogy esetében az 1 km-re jutó elosztott mennyiség elérte a 2011. évben vizsgált elosztók 1 km-re jutó átlag elosztásának 80%-át. Ezt figyelembe véve, tekintettel az RR. 7. mellékletének c) pontjában foglalt imperatív rendelkezésre, az alperes helytállóan állapította meg azt, hogy a felperes részére nem teljesíthető kifizetés a kiegyenlítő mechanizmus befizetéseiből.

Az alperes a megismételt eljárás során hozott határozatában - a törvényszék iránymutatásainak figyelembevételével - a tényállást teljes mértékben tisztázta és alaposan megindokolva levezette az RR. 45. § (2) bekezdésének h) pontja és a 7. mellékletének c) pontja alapján tett határozati megállapításait. Részletesen bemutatta a 2011. évi korrigált indokolt árbevételigeny értékének megállapítása során alkalmazott módszertan és számszaki értékek mellett azt is, hogy milyen jogszabályi felhatalmazás alapján alkalmazta az árszabályozási rendeletben szabályozott reálhozam tényezőt. Erre vonatkozóan helyesen azt rögzítette, hogy a GET 136. §-a rendelkezik akként, hogy a földgázelosztási díjból származó árbevételt a földgázelosztás indokolt költségei alapján kell megosztani; az RR. 45. § (2) bekezdése pedig tartalmazza a kiegyenlítő fizetések számítása során figyelembe veendő tényezőket. Ez alapján - többek között - figyelembe kell venni, az RR. 45. § (2) bekezdésének a) pontja szerint, a kiegyenlítő fizetések által érintett árszabályozási időszakokra vonatkozó eszköz- és költség-felülvizsgálatok eredményeit, míg a b) pont szerint a földgáz rendszerhasználat árszabályozásának kereteiről szóló jogszabályban meghatározott, a rendszeres árkorrekciók során használt eljárási rend szerint kiszámított (indexált) indokolt költség alapján megállapított indokolt árbevétel-tömeget is. A jelen eljárásban vizsgált árszabályozási periódusban figyelembe veendő indokolt költség megállapításának szabályait az árszabályozási rendelet tartalmazza, melynek 2. melléklete rendelkezik az ún. induló

indokolt költség (induló árbevételeigény) megállapítására vonatkozó keretszabályokról, amely a kalkulált tőkeköltségelem kiszámítási módjának egyik tényezőjeként szabályozza a tőkeköltség reál hozamtényezőjét, míg az árszabályozási rendelet 4. melléklete az árszabályozási perióduson belüli korrekciókat - többek között a tőkeköltség reál hozamtényezőjével kapcsolatos számításokat is - tartalmazza. Az alperes a határozatában mindemellett a tárgyévi (2010) várható árbevételre vonatkozó számítás eredményének és az alkalmazott jogszabályhelyek felhívásával részletesen bemutatott 2011. évi indokolt árbevételeigény értékének összevetésével azt is rögzítette, hogy e két érték különbsége nem pozitív, ezért - figyelemmel az RR. 47. § (4) bekezdésére - a felperes befizetésre sem kötelezett. E megállapítást azonban a felperes az eljárás során nem vitatta.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályhelyek alkalmazásával helytállóan állapította meg azt, hogy az alperes megfelelő módon és a szükséges mértékben feltárt tényállás alapján okszerűen következtetett arra, hogy a felperes a 2011. évi havi kiegyenlítő fizetések tekintetében befizetésre nem kötelezett, de kifizetésre sem jogosult, és jogszerűen döntött a felperesi kereset elutasításáról.

Mindezek folytán a Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A peresztes felperest a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelezte az alperes másodfokú perköltségének a megfizetésére, míg a fellebbezési illeték viseléséről a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett; annak mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés b) pontja, valamint a 46. § (1) bekezdése szerint határozta meg.

Budapest, 2015. évi június hó 3. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, előadó bíró, . Matheidesz Ilona sk. bíró,
dr. Sára Katalin sk. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő